

освітнього процесу сприятиме збільшенню особистісного інтелектуального потенціалу майбутнього фахівця в обраній галузі, гармонійно поєднуючи його зовнішню та внутрішню психічну діяльність.

Таким чином, дистанційне навчання, убираючи різні педагогічні та інформаційні технології, застосовувані у віртуальному середовищі, дозволяє подолати низку проблем традиційної освіти (прив'язку до місця та часу, недостатню самостійну активність студентів, директивність викладання тощо), максимально розширює аудиторію, дає можливість підвищити якість викладання навчальних дисциплін, задовольнити індивідуальні освітні потреби студентів у набутті обраної кваліфікації та реалізувати свій творчий потенціал.

УДК 378.12:378.4

П.В. Смірнова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Початок нового тисячоліття неминує веде науковців світу до пошуку нових філософських пріоритетів освіти, які б відповідали типу глобального суспільства XXI ст.

Гармонізація системи вищої освіти в європейському освітньому просторі та її відлуння в країнах Азії, Африки, Північної та Південної Америки, розвиток міжнародних рейтингів університетів вказують на становлення нового глобального простору вищої освіти, що трансформує сутність сучасних інституцій вищої освіти, їх навчально-наукову діяльність, кількісний і якісний склад студентів, а також політичні рішення відповідальних політиків за розвиток вищої освіти.

Предметом активної дискусії освітян є визначення професійних компетентностей європейського викладача, які стають все більш актуальними в нових умовах регіональної інтеграції та розвитку Європи як суспільства знань. Викладачі, що працюють у країнах ЄС, виховують своїх студентів як майбутніх громадян національних держав та єдиної Європи в цілому. Вони працюють у національному контексті, який вимагає формування національної ідентичності і, разом з тим, повинен слугувати базою для формування транснаціональної свідомості в рамках європейської спільноти.

«Європейський вимір», що став невід'ємною складовою змісту неперервної освіти на всіх її етапах, повинен слугувати встановленню балансу між національними та транснаціональними цінностями в освітній політиці країн регіону. Осмислюючи ціннісний аспект поняття «європейський вимір освіти», експерти у галузі розвитку освіти визначили сутність «європейськості» педагогічної професії. Вона включає цілий ряд аспектів, що природним чином виростають з соціально-політичного та культурного контексту європейського суспільства.

Складовими «європейськості» як складової професійної компетентності викладача є:

1) європейська ідентичність. Європейський викладач є свідомим як свого національного коріння, так і належності до загальноєвропейської спільності народів. Його цінності зумовлюють можливість викладання не тільки в рамках національних навчальних програм, а й «поза їх межами». Готовність до прийняття різноманітності в рамках єдності є ключовим аспектом європейської ідентичності, що без упереджень ставиться до світу в цілому;

2) європейське знання, яке передбачає обізнаність викладача з особливостями освітніх систем інших країн, з освітньою політикою регіонального рівня. Викладач з повагою ставиться до своєї національної системи освіти і співвідносить якість її діяльності з іншими. Він є обізнаним зі станом справ у Європі та у світі в цілому, знає історію країн регіону та її вплив на розвиток сучасного європейського суспільства;

3) європейський мультикультуралізм. Європейський викладач з повагою ставиться до своєї національної культури та є відкритим до інших культур, володіє навичками впевненої, однак не домінуючої поведінки з представниками інших культур. Він працює у гетерогенних групах, цінує та поважає різноманітність, працює над тим, щоб надати всім студентам рівні можливості;

4) європейська мовна компетентність. Європейський викладач володіє більш ніж однією європейською мовою. Навички володіння та викладання іншими мовами він набуває в системі педагогічної освіти та подальшого професійного розвитку;

5) європейська громадянськість. Європейський викладач повинен жити і працювати як громадянин Європи, що розділяє такі цінності, як повага до прав людини, демократія, свобода. Критичний стиль його викладання повинен сприяти формуванню автономних, відповідальних та активних громадян Європи завтрашнього дня;

6) європейська мобільність викладачів включає такі складові, як навчання за кордоном, вивчення іноземних мов, ознайомлення з

культурами інших народів, участь у програмах організованих обмінів студентами в рамках ЄС, індивідуальне працевлаштування за кордоном. Європейський викладач сприяє розвитку мобільності студентів, надаючи їм можливість встановити віртуальні та реальні контакти з однолітками з інших європейських країн. Обміни студентами в рамках програм ЄС є засобом, що надає додаткові можливості взаємного навчання, нового розуміння європейської громадянськості.

Провідна ідея зазначених нових професійних компетентностей викладача ґрунтується на основі європейських глобалізаційних та інтеграційних процесів розвитку теорії і практики педагогічної освіти, принципів мультикультурності, гетерогенності й поліетнізму в поєднанні з тенденціями регіоналізації.

УДК 37.018.43:796.011.3

В.В. Спіцин, канд. пед. наук, доц. (*ХДАФК, Харків*)

І.О. Кудряшов, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»: АКТУАЛЬНІСТЬ І ПРОБЛЕМНІСТЬ

Сьогодні, в умовах складної політичної, економічної та екологічної ситуації в Україні, викликає все більше занепокоєння стан фізичного здоров'я студентської молоді. Карантин, додаткові канікули та інші непередбачені обставини, вносять свої корективи в навчальний процес ЗВО. У ці обставини потрапляє і дисципліна «Фізичне виховання».

Фізичному вихованню, як педагогічному процесу, притаманні основні принципи методики навчання і виховання. Це насамперед принцип систематичності або безперервності, який полягає в тому, що позитивний ефект кожного наступного заняття повинен як би «нашаровуватися» на «сліди» попереднього, закріплюючи й поглиблюючи їх. Іншими словами, у результаті ефект ряду занять «підсумовується» – виникає кумулятивний ефект системи занять, тобто відносно стійкі адаптаційні перебудови функціонального характеру, які становлять основу фізичної підготовленості, тренуваності й стабільних рухових навичок.

У зв'язку з цим педагоги-науковці, викладачі-методисти та фахівці в галузі фізичного виховання ведуть інтенсивні пошуки шляхів удосконалення системи фізичного виховання студентів. Застосування